

י"ד קוטלר שאול מ.ר. 18166

יאל פריש 3

אביב - יפו 64731

הודפס ב-05/07/2004

אישור מסירה: 052-00070620-80

ה/פרוטוקול/פסק דין/מסמך אחר

ברע 1642/04 (על תיק ש. ת"א יפו א 62116/03 ב.למסחר נ. קחטן) קחטן נ. ב.למס .

בכבוד רב

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

ע"י ולדמן צביה

בתי המשפט

1

ברע 001642/04

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

לפני: כב' השופטת גרסטל הילה

המבקש בבר"ע 1642/04: אליהו קחטן

עזרא קטחן

המבקש בבר"ע 1643/04:

י"ז תש"ס

נגד

המשיב בבר"ע 1642/04

ובבר"ע 1643/04:

הבנק למסחר בע"מ (בפירוק)

י"ז תש"ס

1

החלטה

2

לפני שתי בקשות רשות לערער:

3

האחת, בר"ע 1642/04 - מתייחסת להחלטת בית משפט השלום בתל אביב (כב' השופט צ' כספי), מיום 11.2.04, בת"א 62116/03 (בש"א 151102/04), שלפיה נדחתה בקשת המבקש למחיקת כותרת (להלן: "ההחלטה הראשונה");

4

5

6

והשניה, בר"ע 1643/04 - מתייחסת להחלטת בית משפט השלום בתל אביב (כב' השופט צ' כספי), מיום 12.2.04, בת"א 62119/03 (בש"א 151106/04), שלפיה נדחתה בקשת המבקש למחיקת כותרת, מאותם נימוקים המתייחסים להחלטה הראשונה (להלן: "ההחלטה השניה").

7

8

9

מאחר ששתי הבקשות מתייחסות לרובד עובדתי דומה ולרובד משפטי זהה, יכוננו להלן המבקשים בשתי הבקשות: "המבקשים" והמשיב יכונה: "הבנק".

10

11

1. רקע:

12

(א) הבנק, שנקלע להליכי פירוק לאחר שבוצעו בו מעשי מעילה בהיקף גדול, הגיש נגד כל אחד מהמבקשים תביעה כספית, בסדר דין מקוצר, לתשלום יתרת חוב בחשבון שניהלו

13

14

בתי המשפט

2

ברע"ע 001642/04

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

לפני: כב' השופטת גרסטל הילה

1 המבקשים בבנק עובר להליך הפירוק. את כתבי התביעה תמך הבנק בדף חשבון עדכני
 2 (נספח ג' לתביעה מב/1), בטופס בקשה לפתיחת חשבון ותנאים כלליים לניהולו (נספח
 3 א' לכתב התביעה שצורף כנספח מב/1 לבר"ע (להלן: "כתב התביעה")), ובטופס תנאי
 4 ניהול חשבון חוזר דיביטורי (נספח ב' לכתב התביעה), שעליהם חתמו המבקשים. עוד
 5 צורף לכתב התביעה אישור מטעם רו"ח בעז יפעת "מבקר חקירת" (נספח ה' לכתב
 6 התביעה), המופנה למנהלים המיוחדים של הבנק, ובו מצוין שרו"ח יפעת בדק את
 7 התנועות בחשבון בתקופת המעילה בבנק, ושהוא מאשר שעל פי תוצאות הבדיקה לא
 8 נמצאו בחשבונות המבקשים "תנועות הקשורות במעילה, בהתחשב בדפוסי המעילה
 9 הידועים עד כה".

10 המבקשים הגישו בקשה למחיקת כותרת לבית משפט קמא, ובמסגרתה טענו שעצם
 11 המעילה בבנק מקפלת בתוכה הודאה, שלפיה ספרי הבנק, הם הרשומה המוסדית עליה
 12 מסתמך הבנק לשם הגשת תובענה בסדר דין מקוצר, מצריכים הוכחה נוספת לאמיתות
 13 תוכנם. הוכחה זו באה לידי ביטוי בהצהרת רוה"ח הנ"ל, וטעונה הוכחה עובדתית
 14 בנוסף להצגת דף החשבון. משכך, לדעת המבקשים, התובענות שהוגשו אינן מתאימות
 15 להידון בסדר דין מקוצר.

16 ביום 11.2.04 ניתנה ההחלטה הראשונה, ובה דחה כב' השופט כספי את בקשת המבקש
 17 בבר"ע 1642/04, בקובעו שלצורך הגשת תביעת בנק נגד לקוח בסדר דין מקוצר די
 18 בצירוף המסמכים שצרף הבנק. ביום 12.2.04 ניתנה ההחלטה השניה, המפנה, כאמור,
 19 לנימוקי ההחלטה הראשונה.

20 על החלטות אלו הוגשו הבקשות דנן, במסגרתן חוזרים המבקשים על הטענות שהועלו
 21 במסגרת בקשתם למחיקת כותרת. לטענתם, היכולת להגיש דף חשבון עדכני כבסיס
 22 לתביעה בסדר דין מקוצר, מיוחדת רק למקרה בו על פני הדברים יש בסיס ראיתי
 23 לספרי התובע. לנוכח העובדה שספרי הבנק עברו התערבות בלתי חוקית, אין לאפשר
 24 לבנק להסתמך עליהם כראיה לאמיתות לתוכנם, ומכאן, שאין באפשרות הבנק להגיש
 25 תובענות בסדר דין מקוצר הנסמכות על ספרי הבנק. המבקשים מוסיפים, שהאישור
 26 שצורף לכתבי התביעה, שלפיו לא אותרה התערבות בלתי חוקית בחשבונות של
 27 המבקשים "בהתחשב בדפוסי המעילה הידועים עד כה", מהווה טענה המצריכה

בתי המשפט

3

ברע"ע 001642/04

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

לפני: כב' השופטת גרסטל הילה

1 הוכחה עובדתית, וכל עוד לא הוכח כאמור, אין לאפשר הגשת התובענות בסדר דין
2 מקוצר.

3 2. דיון והכרעה:

4 (א) לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובת הבנק ובתשובה לתגובה, החלטתי לתת
5 רשות לערער, לדון בבקשה כבערעור עצמו, ולקבל את הערעור.

6 תקנה 202 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד - 1984 קובעת לאמור:

7 "ואלה תביעות שהתובע יכול להגישן לפי סדר דין מקוצר:

8 (1) תביעות על סכום כסף קצוב, בריבית או בלי ריבית, הבאות -

9 (א) מכוח חוזה או התחייבות מפורשים או מכללא, ובלבד שיש עליהן
10 ראיות שבכתב;"

11 ההלכה הפסוקה קבעה, שלשם הגשת תובענה בסדר דין מקוצר על ידי בנק נגד לקוח
12 לתשלום יתרת חובה בחשבון די לצרף לכתב התביעה את הסכם תנאי החשבון ופירוט
13 היתרה הסופית (ע"א 2418/90 רלפו (ישראל) בע"מ נ' בנק למסחר בע"מ, פד"י מז(5)
14 133, 137). הלכה זו נקבעה בהסתמך על נקודת המוצא שמסמכיו השוטפים של הבנק,
15 בדרך עסקיו הרגילה, משקפים נאמנה את מצב החשבון של הלקוח הרלבנטי.

16 הפסיקה לא התייחסה ולא צפתה מצב בו בוצעה מעילה רבת היקף כגון המעילה
17 שהתבצעה בבנק המשיב, וסביר להניח שלא היתה מאפשרת, בנסיבות אלו, את ההקלה
18 שניתנת לבנקים בדרך של סדר דין מקוצר.

19 מאז הלכת כלפו נחקק חוק המחשבים, התשנ"ה - 1995 (להלן: "חוק המחשבים"),
20 ותוקנו הסעיפים הרלבנטיים בפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א - 1971 (להלן:--
21 "פקודת הראיות") המתייחסים לרשומה מוסדית.

22 סעיף 36(א) לפקודת הראיות קובע לאמור:

בתי המשפט

4

ברע 001642/04

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

לפני: כב' השופטת גרסטל הילה

1   "א) רשומה מוסדית תהא ראייה קבילה להוכחת אמיתות תוכנה בכל
2   הליך משפטי, אם נתקיימו כל אלה -

3   (1) המוסד נוהג, במהלך ניהולו הרגיל, לערוך רישום של האירוע נושא
4   הרשומה בסמוך להתרחשותו;

5   (2) דרך איסוף הנתונים נושא הרשומה ודרך עריכת הרשומה יש בהן כדי
6   להעיד על אמיתות תוכנה של הרשומה;

7   (3) היתה הרשומה פלט - הוכח בנוסף, כי -

8   א) דרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמיתותה;

9   ב) המוסד נוקט, באורח סדיר, אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר
10   מחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב."

11   התיקון הנ"ל קובע, שרשומה מוסדית מסוג 'פלט' תהיה קבילה לאמיתות תוכנה, שעה
12   שהוכחו מלוא התנאים הנ"ל. כלומר, ניתן לומר שאותה הקלה הניתנת לבנק, בדמות
13   תביעה בסדר דין מקוצר המסתפקת בדף תנאי ניהול חשבון ובתדפיס חשבון, יוצאת
14   מנקודת הנחה שניתן לסמוך על אותו תדפיס חשבון.

15   משקיים ספק בדבר אמיתות אותו פלט מחשב, הרי שעוד טרם שנבדקת קבילותו
16   כראיה, יש לבחון אם ראוי לראות בו ראשית ראייה לצורך המסלול של סדר דין מקוצר.

17   גם אם יטען הטוען, שהצדדים להסכם החשבון התנו על הוראות פקודת הראיות בסעיף
18   18 להסכם תנאי החשבון (נספח מב/1 לברי"ע), בקובעם, בין היתר, שכל הרישומים
19   בספרי הבנק יחשבו נכונים ויהוו הוכחה לכאורה לכל האמור בהם על פרטיהם, ומשכך
20   - ספרי הבנק מהווים יותר מראיה קבילה לאמיתות תוכנם - כי אם ראייה לכאורה
21   לאמור בהם, לא ניתן יהיה באמצעות טענה זו - לסייע לבנק.

22   בפסק דין שפורסם אך לאחרונה ביטל בית הדין לחוזים אחידים בירושלים הוראה
23   דומה בתנאי ניהול חשבון בבנק לאומי לישראל בהיותה תנאי מקפת בחוזה אחיד
24   (ראה: ע"ש 195/97 היועץ המשפטי לממשלה נ' בנק לאומי (טרם פורסם), ניתן ביום

בתי המשפט

5

ברע 001642/04

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

לפני: כב' השופטת גרסטל הילה

- 1 10.6.04, בסעיפים 329-340 לפסק הדין). ביטול זה ממילא חל רטרואקטיבית גם על
 2 סעיפים דומים בתנאי ניהול חשבון בבנקים אחרים, לרבות סעיף 18 הנ"ל.
- 3 (ג) אמת נכון הדבר שטענות שבדרך כלל מועלות נגד תוקף הראיות שצורפו לכתב התביעה,
 4 מהימנותן וקבילותן, אמורות להבחן במסגרת בקשת רשות להתגונן, ולא בבקשה
 5 למחיקת כותרת, שהרי עצם הגשת התובענה בסדר דין מקוצר מהווה שלב מקדמי
 6 לדיון, שאינו מצריך כניסה לכל פרטי הראיות ובחינה מדוקדקת של התשתית
 7 הראייתית המקפת שמצויה בידי התובע להוכחת תביעתו על כל פרטיה, ודי בכך שעמד
 8 התובע בדרישות שהציבה ההלכה הפסוקה כדי לקבוע שהתובענה הוגשה בסדר דין
 9 מקוצר כדין. (ע"א 688/89 הילולים (אריזה ושיוק) בע"מ נ' בנק המזרחי המאוחד
 10 בע"מ, פד"י מה(3) 188, 196 (להלן: "עניין הילולים")).
- 11 אלא, שכל הפסיקה שדנה בהתאמת התביעה להליך של סדר דין מקוצר לא ראתה לנגד
 12 עיניה מצב של מעילה בהיקפם כאלה שהביאו לקריסת הבנק. כל האמור יוצא מנקודת
 13 הנחה שפעילות הבנק נעשתה באופן תקין, ישר ותם-לב. האישור שצורף במקרה דנן,
 14 בנוסף לתדפיס החשבון מהווה ראיה שאינה יכולה לשמש בסיס לתביעה בסדר דין
 15 מקוצר. צוין בו סייג שלא צוטט ע"י ב"כ הבנק בסעי' 5 לתביעתו, והכוונה לאמירת ר"ח
 16 יפעת: "בהתחשב בדפוסי המעילה הידועים עד כה". בנסיבות כאלו, אין להחיל את
 17 הכללים הרגילים הנוהגים לגבי תביעות בסדר דין מקוצר.
- 18 בענייננו, לא די היה מבחינת הבנק לצרף לכתב התביעה את הסכם תנאי החשבון
 19 ופירוט היתרה הסופית כדי לקבוע שהתובענות הוגשו בסדר דין מקוצר כדין. ב"כ הבנק
 20 עצמו סבר שאין בכך די ולכן צירף את אישורו של ר"ח בעז יפעת, אך ב"כ הבנק קרא
 21 לתוך האישור של ר"ח יפעת את מה שאין בו.
- 22 מקובלת עלי טענת המבקשים, שלפיה עצם המעילה שהתרחשה בבנק, לנוכח היקפה
 23 הרחב, אינה מאפשרת לבנק להגיש תובענות בסדר דין מקוצר דוגמת התובענות דנן.
 24 יחד עם זאת, אין חולק כי הטענות שהעלו המבקשים בנוגע לאפשרות שהמעילה
 25 השפיעה גם על חשבונותיהם, ובקשר לאישור הנ"ל, לטיב הבדיקה שבוצעה וכו' -
 26 מהוות טענות המצריכות בירור עובדתי, ובית המשפט ידרש להן, ככל שימצא לנכון,
 27 במסגרת ההוכחות.

בתי המשפט

6

ברע 001642/04

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

לפני: כב' השופטת גרסטל הילה

3. סוף דבר:

1

אני מקבלת את הערעורים ומוחקת את הכותרת, אך איני עושה צו להוצאות.

2

3

המזכירות תשלח עותק מהחלטה זו לצדדים, בדואר רשום.

4

ניתנה היום, ט"ז בתמוז, תשס"ד (5 ביולי 2004), בהעדר הצדדים.

5

גרסטל הילה, שופטת

6

7

8

9

10

11

בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו
שופטת גרסטל הילה
001642/04
תאריך